

Warszawa, 14 lutego 2011 r.

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

RR-mdj-jł-076- 6 /2011 (703)

Pan

Jerzy Chróścikowski

Przewodniczący
NSZZ Rolników Indywidualnych
„Solidarność”

branowy Paweł Przewodniczący,

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 stycznia 2011 r., znak L.dz. 10/2011, dotyczące sytuacji na rynku trzody chlewnej, uprzejmie przekazuję następujące informacje.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wielokrotnie przedstawiał na posiedzeniach Rady Ministrów ds. Rolnictwa i Rybołówstwa sprawy priorytetowe dla polskiego rolnictwa mające wpływ na poziom dochodów rolników. Minister konsekwentnie dąży do tego, aby w ramach obecnej Wspólnej Polityki Rolnej w Unii Europejskiej we właściwym terminie uruchamiane były mechanizmy mające na celu niwelowanie niekorzystnych zjawisk na rynkach rolnych czy wcześniejsze przeciwdziałanie tym zjawiskom.

Biorąc pod uwagę wzrost cen zbóż, z którym mamy do czynienia od początku bieżącego roku gospodarczego, Polska wystąpiła na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 27 września 2010 r. z wnioskiem o omówienie sytuacji na rynku zbóż i jej wpływu na produkcję zwierzęcą oraz o podjęcie niezbędnych działań stabilizujących ten ważny dla właściwego funkcjonowania całego łańcucha żywnościowego rynek. Wniosek uzyskał poparcie kilkunastu państw członkowskich, a Komisja Europejska podjęła prace nad rozporządzeniem umożliwiającym uruchomienie sprzedaży zbóż znajdujących się w magazynach interwencyjnych. Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE w dniu 11 listopada 2010 r. Uruchomiona sprzedaż wpłynęła na spowolnienie wzrostu cen zbóż i złagodzenie sytuacji na rynku paszowym.

Od października do grudnia 2010 r. na spotkaniach Komitetu Zarządzającego ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych, w których biorą udział eksperci z państw członkowskich i Komisja Europejska, Polska była wśród krajów zwracających uwagę KE na trudną sytuację na rynku wieprzowiny. Polska przypominała o skutkach kryzysu z lat 2007-2008 oraz zwracała uwagę na występujący spadek cen żywca wieprzowego, przy jednoczesnym wzroście cen zbóż oraz niekorzystnym dla eksporterów kursie złotego i euro do dolara. Polska

wnioskowała o uruchomienie wsparcia rynku wieprzowiny. Sytuacja na rynku wieprzowiny była dyskutowana na posiedzeniach Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w październiku i grudniu 2010 r.

Sytuacja na rynku wieprzowiny na przełomie 2010 r. i 2011 r. uległa pogorszeniu w związku ze skutkami kryzysu związanego z wykryciem dioksyn w Niemczech. Wnioski państw członkowskich, w tym Polski, o uruchomienie wsparcia rynku wieprzowiny uzyskały poparcie Komisji Europejskiej i na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 24 stycznia 2011 r., Komisarz ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Dacian Cioloș ogłosił podjęcie decyzji o uruchomieniu dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny. Rozporządzenie w tej sprawie ukazało się w Dzienniku Urzędowym UE w dniu 29 stycznia 2011 r., a wnioski o dopłaty przedsiębiorcy mogą składać od dnia 1 lutego 2011 r.

Pozostałe decyzje Komisji Europejskiej mające pomóc poprawie sytuacji na rynku wieprzowiny:

- organizowanie wspólnych posiedzeń Komitetu Zarządzającego oraz grupy doradczej (eksperti z sektora prywatnego) – w formie Rozszerzonej Grupy Doradczej;
- wprowadzenie do przyszłej WPR rozwiązań wspierających funkcjonowanie sektora wieprzowiny – działania o charakterze średnioterminowym.

Pierwsze spotkanie Rozszerzonej Grupy Doradczej odbyło się w dniu 8 lutego 2011 r. Podczas spotkania przedstawiciele europejskiego sektora trzody chlewnej zwracali uwagę na problemy, które dotyczą rynku wieprzowiny. Dyskutowano także na temat rozwiązań systemowych, które mogłyby poprawić sytuację na rynku wieprzowiny. Kolejne spotkania zostały zaplanowane w marcu i kwietniu 2011 r.

Chciałbym podkreślić, że w pierwszym tygodniu lutego 2011 r. zanotowano wzrost ceny skupu żywca wieprzowego. Według danych MRiRW wyniosła ona 3,74 zł/kg w wadze żywej, a więc była o 18 groszy (5%) wyższa w porównaniu do tygodnia poprzedniego. W stosunku do pierwszego tygodnia lutego 2010 r. cena jest obecnie wyższa o 21 groszy (6%).

W celu trwałej poprawy sytuacji w sektorze i zwiększenia konsumpcji wieprzowiny, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmuje działania stymulujące popyt wewnętrzny i eksport. Prowadzi działania stwarzające warunki dla eksportu na rynki państw trzecich, m.in. Chin, Rosji, Ukrainy. Wdrożono rozwiązania systemowe takie jak np.: Fundusz Promocji Mięsa Wieprzowego, utworzony na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2009 r. *o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych*. Natomiast na podstawie ustawy z dnia 7 marca 2007 r. *o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich za krajowy system jakości żywności* uznane zostały System Gwarantowanej Jakości Żywności (QAFP) opracowany przez Unię Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego oraz System Jakości Wieprzowiny PQS (Pork Quality System) opracowany przez Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS” oraz Związek „Polskie Mięso”. Uznane systemy mogą zostać włączone do finansowania w ramach dwóch działań objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013: „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności” i „Działania informacyjne i promocyjne”.

W ramach akcji informacyjno-promocyjnych organizowane są stoiska na targach rolno-spożywczych, podczas których prezentowane są produkty wyróżnione znakiem jakości Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi „Poznaj Dobrą Żywność”.

Innym działaniem, mającym na celu wspieranie eksportu polskiego mięsa, jest nawiązywanie przez polskie służby weterynaryjne bezpośrednich kontaktów z państwami trzecimi oraz uzgadnianie wymagań importowych obowiązujących dla produktów pochodzenia zwierzęcego akceptowanych przez te kraje. Powyższe kwestie są poruszane podczas rozmów dyplomatycznych i gospodarczych przez właściwych ministrów.

W ramach działań resortu realizowany jest program zwalczania choroby Aujeszkiego u świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Uznanie Polski jako kraju wolnego od choroby Aujeszkiego wpłynie pozytywnie na eksport polskiego mięsa i żywca wieprzowego, a także pozyskiwanie nowych rynków zbytu.

Odnosząc się do poruszonej przez Pana Przewodniczącego kwestii dioksyn, zgodnie z informacjami przekazanymi przez Głównego Lekarza Weterynarii, do dnia 9 lutego 2011 r. Inspekcja Weterynaryjna pobrała do badań laboratoryjnych w kierunku dioksyn 80 próbek produktów spożywczych. Otrzymane dotychczas wyniki badań 70 próbek nie wykazały przekroczenia dopuszczalnej zawartości dioksyn, co świadczy o tym, że produkty, z których pobrano próbki są bezpieczne i nie stanowią zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Do chwili obecnej nie potwierdziły się także informacje, aby mieszanki paszowe zawierające dioksyny zostały dostarczone do Polski.

Niemniej jednak uwzględniając powagę zaistniałej sytuacji Główny Lekarz Weterynarii polecił terenowym organom Inspekcji Weterynaryjnej wdrożenie obowiązku notyfikowania każdej przesyłki mięsa (zwłaszcza wieprzowego i drobiowego) i jaj, w szczególności z następujących landów: Hamburg, Dolna Saksonia, Nadrenia Północna-Westfalia, Saksonia-Anhalt. Informacje dotyczące miejsca pochodzenia, miejsca przeznaczenia, rodzaju przesyłki, ilości towaru oraz lista dystrybucji i dołączone dokumenty towarzyszące przesyłkom mają być przesyłane do Głównego Inspektoratu Weterynarii. O powyższym poleceniu zostały poinformowane także stowarzyszenia branżowe. Główny Lekarz Weterynarii zwrócił się do strony niemieckiej z prośbą o podanie, m.in. danych dotyczących rzeźni, które mogły dokonywać uboju zwierząt z zablokowanych obecnie gospodarstw, w których stosowano skażone dioksynami pasze.

Główny Lekarz Weterynarii prowadzi ścisłą współpracę z Państwową Inspekcją Sanitarną w zakresie kontroli sklepów wielkopowierzchniowych. Zawarto także porozumienie z Inspekcją Transportu Drogowego. W przypadku stwierdzenia w toku kontroli przesyłek produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego (szczególnie mięsa i jaj) pochodzących z Niemiec, Inspekcja będzie zgłaszać powyższe przypadki do Głównego Inspektoratu Weterynarii, skąd dane będą przekazywane do właściwych terenowych organów Inspekcji Weterynaryjnej. Podobne ustalenia zostały zawarte również z Wydziałem Ruchu Drogowego Policji.

Na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 24 stycznia 2011 r. omawiano m.in. kwestie związane z faktem stwierdzenia obecności dioksyn w tłuszczu używanym do produkcji pasz na terenie Niemiec. Na powyższym posiedzeniu unijny Komisarz ds. Zdrowia i Konsumentów Pan John Dalli poinformował, że nie istnieje bezpośrednie zagrożenie zdrowia konsumentów. Stwierdził, że w większości przypadków zaobserwowane poziomy dioksyn w żywności znajdowały się poniżej poziomu tolerancji określonego w prawodawstwie unijnym, a tam, gdzie limity unijne zostały przekroczone, było to przekroczenie stosunkowo niewielkie. Podkreślił, że sprawdził się unijny system identyfikowalności, pozwalając na ciągłą kontrolę nad sytuacją i natychmiastową interwencję. Zapewnił, że nie zawaha się wprowadzić restrykcji na eksport pasz i żywności z Niemiec, jeśli byłoby to konieczne. Jednakże na dzień dzisiejszy nie ma danych wskazujących, że byłoby to potrzebne. Unia Europejska może czytelnie zademonstrować efektywność działania obowiązujących na jej terytorium systemów bezpieczeństwa żywności.

Biorąc pod uwagę powyższe, można stwierdzić, że nie istnieje sytuacja zwiększonego ryzyka dla konsumentów w związku z pojawieniem się na polskim rynku żywności z terenów niemieckich, na których wystąpiło skażenie.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami kontrole weterynaryjne na granicach wewnątrz UE, w tym przypadku na granicy polsko-niemieckiej, nie mogą być stosowane

i zostały zastąpione regułą wzajemnego uznawania wyników kontroli przeprowadzonych przez służby poszczególnych państw członkowskich. W związku z powyższym produkty, które zostały poddane inspekcji przy wprowadzeniu do obrotu na terytorium jednego państwa członkowskiego UE w sposób zgodny z obowiązującym prawem, mogą być bez dodatkowej kontroli wprowadzone do obrotu w innym państwie członkowskim.

Spełnianie odpowiednich wymagań weterynaryjnych przez produkty pochodzenia zwierzęcego przeznaczone do spożycia przez ludzi zapewnione jest przez kontrole prowadzone w miejscu pochodzenia produktów, zgodnie z przepisami obowiązującymi we wszystkich państwach członkowskich UE.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa łańcucha żywnościowego, każde państwo członkowskie jest zobowiązane do opracowania zintegrowanego wieloletniego planu kontroli i prowadzenia urzędowej kontroli pasz i żywności, jak również do prowadzenia tzw. „monitoringu”, m.in. w zakresie pozostałości dioksyn i związków pokrewnych.

Odnosząc się do wprowadzenia zakazu importu produktów pochodzenia zwierzęcego z Niemiec, uprzejmie informuję, że organy administracji publicznej, co do zasady nie mają kompetencji do wprowadzania ograniczeń swobodnego przepływu towarów pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, zwłaszcza w przypadku, gdy nie dysponują jakimikolwiek dowodami na to, że wprowadzana na rynek danego państwa członkowskiego żywność może stanowić poważne ryzyko dla zdrowia ludzi.

Sytuacja w Polsce, związana z wykryciem dioksyn w Niemczech, jest pod kontrolą. Odpowiednie służby, w tym Inspekcja Weterynaryjna, podejmują prawidłowe i efektywne działania mające na celu zminimalizowanie zagrożenia dla zdrowia polskich konsumentów. W pobranych do badań próbkach mięsa i jaj nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej zawartości dioksyn, co świadczy o tym, że produkty, z których pobrano próbki są bezpieczne i nie stanowią zagrożenia dla polskich konsumentów. Biorąc pod uwagę powyższe, nie ma żadnych podstaw do postulowanego natychmiastowego zakazu importu wieprzowiny, jaj kurzych i mięsa drobiowego z Niemiec.

Z poważaniem

Wzp. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Nalewajk